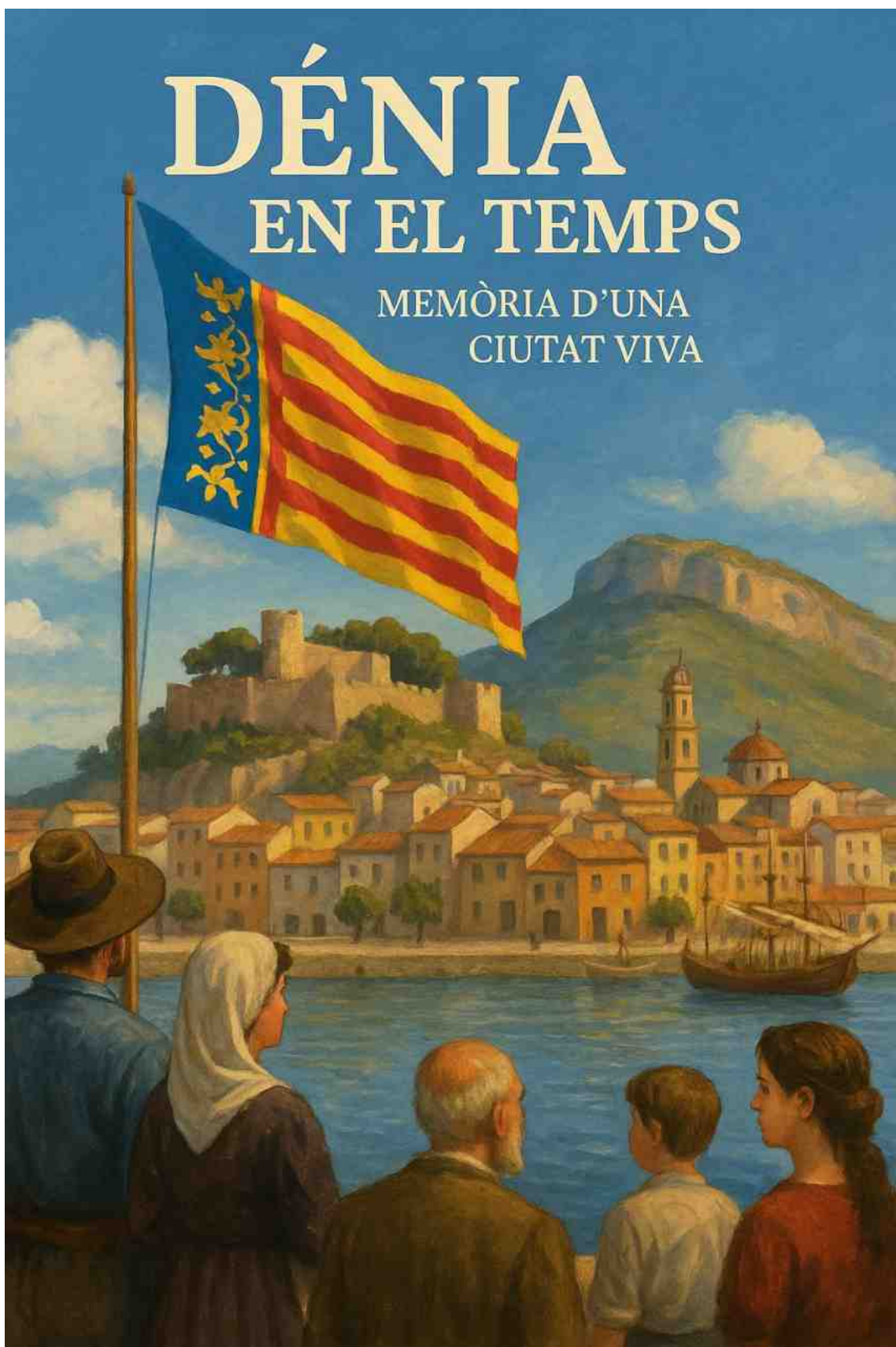

ROC CHABÀS

DÈNIA

EN EL TEMPS

MEMÒRIA D'UNA
CIUTAT VIVA

DÈNIA EN EL TEMPS: MEMÒRIA D'UNA CIUTAT VIVA

Introducció i Pròleg

La ciutat de Dènia, assentada a la vora del Mediterràneu i protegida pel Mongó majestuós, és molt més que un enclavament turístic o una postal costera. És història, és cultura, és identitat. El seu passat milenari ha deixat una empremta fonda en les seues pedres, en els seus carrers i en el cor dels qui la viuen i la volen.

Este treball naix en la voluntat de recórrer les diferents etapes històriques que han configurat l'ànima de Dènia, des dels primers pobladors ibèrics fins a les batalles per l'autogovern en el segle XXI. Un viage que no sols vol contar fets, sino també recuperar la memòria silenciada, dignificar el patrimoni i projectar un futur en orgull valencià.

Per qué una revista històrica sobre Dènia?

Perqué conéixer el passat és l'única forma honesta de comprendre qui som. I perqué massa vegades l'història local és oblidada o manipulada per interessos forasters. Dènia ha segut ibèrica, romana, musulmana i cristiana; ha vixcut esplendors i decadències, conquestes i resistències; ha vist passar emirs, reis i repúbliques, pero mai ha perdut la seua personalitat pròpia.

En cada capítul d'esta revista, el llector trobarà relats rigorosos i accessibles, acompanyats d'imàgens i reflexions, que fan el manifest i la importància que ha tingut Dènia no sols en el Marquesat de Dènia i ara la Marina Alta, sino en l'història del Regne de València i del món mediterràneu.

Una mirada valencianista

Este projecte es posiciona des d'una perspectiva genuïnament valenciana, fidel als fets, als documents i a la llengua pròpia del poble. No s'arrossega darrere de modes forasteres ni resignacions autonòmiques. Dènia mereix ser contada des de Dènia, no des de Barcelona ni des de Madrit.

Este és el nostre homenage: a la Dènia que fon, a la que és i a la que serà. Una ciutat orgullosa, oberta al món, pero sempre arraïlada a la seua essència.

Benvingut a este viage per la història viva de Dènia.

Dénia prehistòrica i ibèrica

Els primers pobladors del Mongó

Molt abans de que Dénia fora coneguda com a Dianium o Daniyya, les terres que rodegen el Mongó i la baïa ya eren habitades per pobladors prehistòrics que deixaren un rastre fascinant en coves, materials i estructures que hui encara en parlen del seu modo de vida.

Les primeres emprentes humanes

Les troballes arqueològiques en la Cova del Mongó, la Cova de l'Aigua o la Cova del Parpalló (esta última en la veïna comarca de la Safor), testifiquen que el territori de Dénia estigué habitat des de fa mils d'anys.

Les ferramentes de pedra, les pintures rupestres i els restes d'animals demostren que ací

vixqueren societats de caçadors-recolectors en el Paleolític superior.

En el pas del temps, estes comunitats evolucionaren cap a formes més avançades d'organització social. Ya en el Neolític i l'Edat del Bronze, la població començà a establir assentaments més permanents, a practicar l'agricultura i la ganaderia, i a construir estructures defensives en zones elevades.

La cultura ibèrica i el Mongó

En el primer milenari abans de Crist, sorgix la cultura ibèrica, que deixà una forta empremta en la zona.

El jaciment del Pic de l'Àguila, al Mongó, o les restes trobades en l'entorn del Castell de Dénia, confirmen l'existència d'un poblat ibèric estratègic, que dominava la costa i mantingué relacions comercials en grecs, fenicis i cartaginesos.

Els ibers de Dénia foren grans artesans, com demostren les ceràmiques decorades i les peces metàliques trobades. A més, practicaven ritos funeraris complexos i desenrollaven una escritura pròpia encara no del tot dessifrada.

Un territori clau abans de Roma

Dénia, molt abans de ser romana o musulmana, ja era un enclavament important dins de la ret ibèrica que s'estenia per tot l'est peninsular. La seua situació costera i l'entorn natural ric feren d'ella un punt clau en l'intercanvi comercial i cultural.

Este primer capítul és la porta d'entrada a la comprensió de la nostra ciutat. Abans de ser Regne, abans de Jaume I, Dénia ja era viva, antiga i sobirana.

Dianium romana: esplendor portuari

De ciutat ibèrica a empori romà

Cap al segle II abans de Crist, la Península Ibèrica fon absorbida progressivament pel poder de Roma.

Els romans, coneixedors del valor estratègic de la costa valenciana, consolidaren en l'actual territori de Dènia un important enclavament marítim: Dianium, el nom llatí de la ciutat.

Este núcleu, heretat de l'assentament ibèric previ, s'integrà en la província de la Hispània Tarraconenses i, segons les fonts, va tindre un paper destacat com a port militar i comercial durant el conflicte entre Sertori i Pompeu.

El port de Dianium: eix de comunicació en Roma

Dianium contava en un port natural ideal, aprofitat i millorant pels ingeniers romans.

Des d'ell s'exportaven productes agrícoles, peix en salat (com el famós garum) i ceràmiques, mentres arribaven mercaderies, soldats i influències culturals de tot l'Imperi.

Algunes fonts apunten que fon base de les naus de Sertori durant les guerres civils del segle I aC, encara que després restà fidel a l'autoritat central de Roma.

Una ciutat romana

Els restes arqueològics trobats en el centre històric de Dénia confirmen la presència romana: columnes, làpides, monedes, vil·les rústiques i restes d'edificis públics han aparegut en distints punts de la ciutat.

Tot apunta que Dianium fon una ciutat viva, en un fòrum, termes, carrers empedrats i una economia pròspera.

Encara que hui en dia la romanitat no es mostra en grans monuments visibles com en atres ciutats, el seu substrat fonamental continua latent.

La romanisació de la Marina Alta

Des de Dianium, Roma estengué la seua influència a tota la Marina Alta. Llatí, dret, moneda, religió, tècniques agrícoles... tot fon transformat per l'impacte de la civilització romana.

A la volta de sigles, els ibers s'integraren en un nou món romà, sense renunciar del tot a les seues arrels.

Dénia, com Dianium, fon part de la gran ret que comunicava Hispània en Itàlia, Àfrica i el Pròxim Orient.

El port fon la clau. Roma deixà una empremta profunda en l'arquitectura, en la cultura i en la visió urbana que després heretarien visigots, musulmans i cristians.

El Regne Taifa de Daniyya

Esplendor islàmic en el cor del Mediterràneu

Quan l'islam s'estengué per la Península Ibèrica a partir de l'any 711, les terres de Dénia passaren ràpidament a formar part d'al-Àndalus. La ciutat va créixer i es transformà profundament, fins a arribar a ser, durant el segle XI, la capital d'un poderós regne taifa independent: el regne de Daniyya.

Naiximent d'una taifa sobirana

Després de la descomposició del Califat de Còrdova, aparegueren diversos regnes de taifes. Dénia fou una de les primeres a proclamar-se independent sota el lideratge del general eslau Mujāhid al-ʿĀmirī, que entre els anys 1010 i 1045 consolidà un poder naval, polític i cultural excepcional.

Daniyya es va convertir capital d'un territori que abastava des de les Illes Balears fins a Múrcia, Alacant i part de València. Durant uns anys, Dénia no era una ciutat més: era un regne en pes diplomàtic i militar en el Mediterràneu.

Poder naval i expansió per la mar

Mujāhid va desenvolupar una potent flota de guerra que li va permetre prendre les Illes Balears i atacar territoris d'Itàlia. Esta potència marítima feu de Dénia una ciutat cosmopolita, activa, connectada en el comerç oriental i les rutes africanes.

El port musulmà de Dénia es va convertir en un centre d'intercanvi de mercaderies, idees i cultures. A més, l'arribada de jueus, amazics, cristians i andalusins la enriqué en pluralitat i diversitat.

Cultura i esplendor arquitectònic

Durant esta etapa, es construïren muralles, mesquites, bany, i un sistema de regadiu avançat. Part del traçat del castell actual deriva d'esta época, així com alguns elements urbanístics i estructurals del barri antic mariner.

Daniyya fon també un centre cultural destacat, a on es cultivava la poesia, la ciència i la tradició islàmica. L'aljama juava tingué un gran pes intel·lectual, i la convivència religiosa, tot i els conflictes ocasionals, feu possible una etapa de floriment.

Fi del regne i inici d'una nova etapa

A la mort de Mujāhid, el regne passà per una decadència progressiva i caigué finalment en mans del poder almoràvit (1091), que va impondre un nou orde religiós i polític. La ciutat, encara activa, entrà en una fase de menor autonomia, pero mantingué la seua importància.

El regne taifa de Daniyya marcà una etapa gloriosa, d'independència i projecció internacional. Hui, molts desconeixen que Dénia fon una capital real musulmana. Esta memòria, sovint silenciada, forma part essencial del nostre patrimoni com a poble mediterràneu i valencià.

Conquesta cristiana i fundació del Regne de València

El canvi d'era i la naixença d'una nova identitat

Després de sigles d'història musulmana, el segle XIII marcà un punt d'inflexió fonamental per a Dénia i tot el territori valencià. En un context de reconquesta i expansió cristiana cap al sur, el rei aragonés Jaume I el Conquistador reemprengué una campanya per incorporar estes terres al seu domini, culminant en la fundació del Regne de València en 1238.

La conquesta de Dénia (1244)

Encara que València capital fon reconquistada en 1238, Dénia resistí fins l'any 1244, quan les tropes cristianes, baix el comandament de En Pere Encarros i alguns senyors feudals, entraren finalment en la ciutat. El castell fon ocupat, i la ciutat rebatejada i molts

musulmans foren expulsats o obligats a convertir-se al cristianisme.

Tot i això, durant alguns anys es mantingué una relativa coexistència entre pobladors musulmans, cristians i jueus, encara que el poder passà clarament a mans dels nous vinguts cristians.

El repoblament cristià

Una volta consolidada la conquesta, Jaume I repartí terres entre cavallers, òrdens militars i pobladors vinguts d'Aragó i altres zones. Dénia passà a ser un senyoriu controlat per nobles o institucions religioses. Molts dels actuals llinages valencians tenen el seu origen en esta época.

Es reorganisà el territori, es crearen cartes pobles, es reestructurà l'economia i s'imposaren les lleis pròpies del nou Regne de València: els Furs. Dénia quedà integrada com a ciutat costera dins d'un nou marc polític i jurídic.

La fundació del Regne de València

La conquesta de Dénia s'emmarca dins del projecte major de fundar un regne cristià nou, diferenciat d'Aragó i el Comtat de Barcelona. En 1239, Jaume I otorgà als nous territoris uns furs propis, creant així el Regne de València, entitat política sobirana dins de la Corona d'Aragó.

Dénia, des de llavors, formaria part d'un regne en institucions pròpies (Corts, Justícia, Diputació del General), en una llengua pròpia —el valencià— i una identitat en construcció, que arrelaria fortament en la població al llarg dels segles següents.

La caiguda del regne musulmà i la integració dins del Regne de València marcaren l'inici d'una nova etapa per a Dénia. Una ciutat que, des de llavors, viuria com a part activa d'una entitat valenciana en personalitat pròpia, lleis pròpies i aspiracions de progrés i llibertat.

Dénia migeval i renaixentista

Del senyoriu feudal al Ducat: esplendor i tensions

Després de la conquesta cristiana i la seua incorporació al Regne de València, Dénia inicià una nova etapa marcada pel repoblament, la reorganització urbana i l'evolució del seu estatuts polític i econòmic.

A partir del segle XIV, la ciutat es consolidà com a centre administratiu i comercial, al mateix temps que sofria les conseqüències de guerres, pestes i conflictes socials.

Un senyoriu en poder

Durant bona part de l'edat mijana, Dénia formà part del senyoriu de la casa d'Aragó, i més tart passà a mans de diverses famílies nobles. En 1487, els Borja reberen el títol de Marqués de Dénia, i a principis del segle XVII, el rei Felip III

elevà el títol a Ducat de Dénia, en mans del poderós Francisco Gómez de Sandoval i Rojas, duc de Lerma, favorit del rei.

A través d'estos canvis, Dénia es convertí en una ciutat nobiliària d'alt nivell, en vinculs estrets en la cort real, i escenari de fastuoses celebracions, obres d'embelliment i influència política.

Desenroll urbà i portuari

En esta etapa, la ciutat experimentà una reordenació urbana notable: es reforçaren les muralles, es construïren nous edificis religiosos i civils, i el port continuà sent un pilar clau per al comerç.

El barri del port i la marineria fon un motor econòmic, i l'agricultura de regadiu i la producció vinícola completaven l'activitat.

La població s'organitava en gremis i confraries, i l'església eixercia un gran pes social. La ciutat era viva i complexa, en barris diferenciats, mercats, festes religioses i una intensa vida artesanal.

Conflictes i crisis: les Germanies

A principis del segle XVI, la ciutat patí l'impacte de la Revolta de les Germanies (1520–1522), un moviment de protesta popular que va sacsar tot el Regne de València.

En Dénia, els agermanats s'alçaren contra els abusos dels senyors feudals, però finalment foren derrotats, i la repressió fon dura.

Així mateix, la pesta, les sequies i els atacs pirates del Mediterràneu provocaren crisis recurrents. Tot i això, la ciutat mai deixà de tindre un pes destacat dins del regne.

Dénia migeval i renaixentista fon una ciutat de contrastes: esplendor i decadència, poder i revolta, creiximent i perill.

Una ciutat que, entre muralles i ports, entre órdens religioses i alts ducs, seguia batejant com a part essencial del cor valencià.

Sigles d'or i decadència

Entre la grandesa cortesana i la ruïna de la Guerra de Successió

Després de la consolidació del Ducat de Dénia i l'estreta vinculació de la ciutat en la cort dels Àustries i després dels Borbons, Dénia vixqué una etapa de gran rellevància política i social, seguida d'una progressiva decadència motivada pels conflictes bèlics i la centralisació borbònica.

El Duc de Lerma i la cort alacantina

A principis del segle XVII, Francisco Gómez de Sandoval y

Rojas, Duc de Lerma i vàlit de Felip III, feu de Dénia un escenari cortesà de primera categoria.

El duc promogué obres públiques, actes solemnes, festes i exèquies reals, que deixaren una empremta cultural i artística única.

Dénia fon per un temps un espill de la cort madrilenya, i les famílies nobles, la jerarquia eclesiàstica i els òrdens religiosos tingueren un gran protagonisme.

Activitat comercial i pressió fiscal

En esta etapa es mantingué l'activitat portuària i agrària, pero la pressió fiscal de la monarquia espanyola, junt a les males collites i l'empobriment del camp, provocaren tensions i malestar social.

L'expulsió dels moriscs en 1609, que afectà especialment al Marquesat de Dénia, hui Marina Alta, deixà una gran despoblació i crisi econòmica. La recuperació fon lenta, i el segle XVIII marcà un gir definitiu.

La Guerra de Successió i el sege de 1707

Dénia, com bona part del Regne de València, es posicionà a favor de l'Archiduc Carles d'Àustria durant la Guerra de Successió (1701–1714).

Esta decisió tingué conseqüències tràgiques: en 1707, la ciutat patí un dur sege per les tropes borbòniques, que deixà la ciutat devastada.

Tot just aquell any, en el Decret de Nova Planta, Felip V abolia els Furs del Regne de València, suprimia les institucions pròpies i va imposar la centralització castellana. Dénia perdia el seu autogovern i quedava reduïda a una ciutat provincial dins d'un estat unificador.

Fi d'una etapa

El segle XVIII fon per a Dénia un periodo de resistència i adaptació. El comerç intentava reactivar-se, es construïren nous convents, es restauraren espais públics i l'agricultura començà a recuperar-se. Però la brillant d'altres temps ya no tornaria.

Dénia passà, en pocs anys, de ser una ciutat ducal d'esplendor a una ciutat passejada i marginada per l'absolutisme borbònic. Els sigles d'or i decadència en parlen de la fragilitat del poder, de la resistència d'un poble i de la memòria que encara palpita en les pedres del seu castell i els carrers antics.

Dènia contemporànea: del segle XIX al XX

Modernisació, revoltes i canvi social en la ciutat del Mongó

El pas del Antic Règim al món contemporàneu implicà un autèntic terratrèmol per a Dénia. A partir del segle XIX, la ciutat començà a experimentar una sèrie de canvis vinculats a la política lliberal, la revolució industrial, la crisi agrària i l'auge del moviment obrer.

Lliberalisme i fi del feudalisme

Després de la Guerra del Francès (1808–1814), Dénia es va vore sacsada per l'ona lliberal que arribava des de Madrid. La Constitució de 1812, les desamortisacions i l'abolició dels senyorius provocaren un canvi radical en l'estructura social i econòmica.

Moltes terres foren venudes a burgesos locals, mentre que l'Església perdia poder i influència. El poble començava a demanar més drets, i les idees de llibertat, progrés i igualtat anaven calant entre les classes populars.

Comunicacions i comerç: el tren i la pansa

A finals del segle XIX, Dénia conegué un moment d'esplendor gràcies a l'auge de l'exportació de pansa, un producte que es convertí en pilar econòmic de la comarca. El port tornà a ser clau i es construïren infraestructures com la línia fèrrica Dénia-Carcaixent, una de les primeres de la Comunitat Valenciana.

Esta época es traduí en una burguesia agrícola pròspera, obres públiques, edificis modernistes, escoles i una societat civil cada volta més activa.

Crisis i agitació social

No obstant això, l'inici del segle XX fon testimoni de diverses crisis: la filoxera, la caiguda del comerç de la pansa i les tensions polítiques. L'anarquisme, el republicanisme i el socialisme arrelaren entre les classes treballadores, i Dénia es convertí en una ciutat inquieta i reivindicativa.

Es crearen societats obreres, sindicats i moviments feministes i llaics. L'antic orde aristocràtic quedava desfasat, i la ciutat es projectava cap a una modernitat no exenta de conflictes.

Cultura i identitat

Dénia també vixqué un renaixement cultural: es fundaren escoles, cícrculs culturals, premsa local i iniciatives artístiques. La ciutat començava a mirar-se en orgull i a construir una identitat pròpia dins de la societat valenciana.

El segle XIX i principis del XX foren, per a Dénia, un temps de transformació, lluita i esperança. Una ciutat que aprenia a ser moderna sense perdre el seu arrelament, que s'obria al món per la mar i per la via fèrrica, i que començava a escriure una nova pàgina en la seua història.

Dénia en guerra i dictadura (1936–1975)

Repressió, silenci i lluita per la dignitat en la Marina Alta

La Guerra Civil (1936–1939) marcà a foc la memòria de Dénia. Com tants altres llocs del Regne de València, la ciutat patí la divisió, la violència i les conseqüències socials d'un conflicte que desmembrà el país. Després vingué la repressió, la fam, l'exili i la por.

Una ciutat en zona republicana

Durant la Guerra Civil, Dénia restà dins del territori de la Segona República. El clima social era tens i polarisat. Foren

incautats edificis religiosos, cremats arxius eclesiàstics, i transformats convents en hospitals o casernes. El castell de Dénia serví com a refugi i base militar.

Va haver fusilaments, persecucions i delacions per els dos costats, com en tantes poblacions de l'època. La guerra es vixqué en l'interior de cada família. El port fon utilitat per al tràfic de persones i avituallament, i es convertí en punt d'eixida de refugiats.

L'entrada dels nacionals i la repressió

En 1939, en la victòria del bando franquista, Dénia caigué en mans de les autoritats nacionals. I començà una de les etapes més fosques de la seua història: depuracions, empresonaments, castics i represaries.

Molts veïns foren represaliats per haver col·laborat en la República. El castell, de nou, s'utilisà com a presó franquista, i molts d'allí eixiren cap al paredó. La por i la misèria marcaren tota una generació. El valencià fon perseguit i desterrat dels àmbits oficials.

Anys de fam, estraperlo i resistència

La dècada dels 40 fon de fam, llibretes de racionament i estraperlo. Es crearen rets de solidaritat popular per a sobreviure, no obstant tota, la ciutat es reorganisà a poc a poc. Dénia subsistí gràcies a la mar, l'agricultura i el comerç local.

A poc a poc, sorgiren brots de resistència cultural i política, especialment entre mestres, sindicalistes i jóvens. Es mantingué viu el recort dels valors democràtics, la llengua pròpia i la memòria dels que ya no estaven.

L'ocàs del franquisme

En les dècades dels 60 i 70, en el desenrollisme, Dénia començà a transformar-se urbanísticament. S'impulsà el turisme i la construcció, pero també creixia la contestació social. En la mort de Franco en 1975, una nova etapa s'obria.

Dénia no oblida el silenci impost, la fam, la por ni els noms borrats. Esta ciutat sabé resistir en dignitat, cuidar la memòria i esperar pacientment el retorn de la llibertat. El seu poble es feu fort en la tempesta i eixí, malferit pero en peu.

Dénia actual i identitat local

Una ciutat entre la tradició, el turisme i la afirmació cultural

En el pas dels anys, Dénia ha convertit una ciutat referent a la Marina Alta: oberta al món, acollidora, patrimonial i en un fort arrelament local. Després de dècades de creixement urbanístic, turístic i demogràfic, ara es replanteja com conjugar modernitat i identitat.

Capital turística i creativa

Dénia és hui Patrimoni Gastronòmic de la Humanitat (UNESCO), capital de la Marina Alta i destinació turística de primer orde.

El seu port, les platges, la muntanya del Mongó i el seu entorn natural i cultural fan d'ella un lloc privilegiat.

S'ha convertit en centre de cuina creativa, sostenibilitat i innovació, en reconeiximents internacionals. Però també es plantegen reptes com la massificació, la pressió urbanística o la pèrdua de paisatge.

Cultura i memòria: una identitat en reconstrucció

Els últims anys han vist una recuperació creixent de la memòria històrica, la llengua valenciana, les tradicions i la cultura local. El Castell, el Museu Arqueològic, la Festa Major, les Danses, el patrimoni mariner, la Fira del Llibre i el valencià escolar són senyals d'un resorgiment valencianista i popular.

Dénia no oblida la seua història: des de Daniyya fins la República, des del Duc de Lerma fins a la Batalla d'Almansa. I molts col·lectius locals lluiten per recuperar noms, espais i relats borrats.

Una societat plural i en transformació

La ciutat ha canviat molt: més població, més diversitat, més reptes socials. L'arribada de nous residents nacionals i estrangers ha creat una ciutat multicultural que conviu en barris diversos, en escoles multilingües i en festes compartides.

Però també cal cohesionar i integrar, fer que la Dénia del segle XXI continue sent una comunitat viva i valenciana, sense renunciar a la seua singularitat. Les noves generacions tenen ara el testimoni.

Dénia és hui un espill de la història i un laboratori del futur. Una ciutat que no vol ser només postal turística, sino també poble arrelat, viu i en memòria. El seu poble ha travessat imperis, guerres i dictadures, i encara mira avant, en orgull i dignitat.

Dénia, poble viu en el temps

Una mirada d'amor i compromís cap a la ciutat que palpita entre la mar i el Mongó

Dénia no és sols una ciutat antiga. És un poble viu, en ànima, en passat i futur, en arraïls profundes i rames obertes al món. Cada pedra del seu castell, cada carrer del seu centre històric, cada història contada per la gent major... parla d'una terra que no s'ha rendit mai.

Una història de més de dos mil anys

Des dels primers assentaments ibèrics i la Dianium romana, fins al regne taifa musulmà, la conquesta cristiana i els sigles d'esplendor...

Dénia ha sigut ciutat portuària, capital senyorial, bastió de llibertats i víctima d'invasions i decadències.

No obstant, en cada etapa ha deixat una empremta, una cultura i una memòria. I, sobretot, una gent capaç de sobreviure, resistir i reinventar-se.

La Dénia del present: arraïl i projecció

Hui, la ciutat continua palpitant entre el blau de la mar i el vert del Mongó. És destí turístic, pero també llar de famílies, treballadors, creadors i defensors d'una identitat pròpia.

Dénia sap que només el poble que coneix la seua història pot escriure el seu futur.

El futur és valencià i local

La construcció d'una Dénia del futur passa per preservar la llengua, les festes, el patrimoni i el paisatge. Per reforçar la cultura, la cohesió i la consciència de poble.

Per no deixar que el progrés en borres les arraïls.

Dénia és més que una ciutat. És memòria viva, és dignitat, és eixemple de com un poble pot caminar pel temps sense perdre l'essència.

I per això, cal estimar-la, contar-la i defendre-la.

Sempre.

Dénia no viu del passat. El fa present. I el projecta al futur.

La Senyera en Dénia i el valencianisme cultural

Un símbol d'identitat en la memòria d'un poble

La Senyera Real Valenciana, en la seua franja blava, no és només un estandartet històric: és el reflex d'una identitat que ha revixcut entre l'oblit impost i la resistència popular.

En Dénia, com en tot el Regne de València, la Senyera ha tingut una presència viva, des dels sigles migevals fins als actes cívics actuals.

Un símbol d'història

Després de la conquesta de Jaume I, la ciutat de Dénia s'incorporà plenament al Regne de València, adoptant la Senyera com a símbol de fidelitat i sobirania. En documents municipals, cerimònies i festes es feya ús d'ella com a marca pròpia.

Durant la Guerra de Successió, la Senyera va ser objectiu d'eliminació per part del centralisme borbònic, però el poble la conservà en la memòria, en relats orals, rituals i costums.

Recuperació i resistència

En el renaixement cultural valencià del segle XX i, especialment, en la Transició, molts col·lectius de Dénia i la Marina Alta recuperaren la Senyera Real com a símbol de llibertat i identitat, enfront de les imposicions pancatalanistes.

Festes, commemoracions com el 25 de Juliol o el 9 d'Octubre, publicacions i entitats culturals la feren visible.

La senyera hui

Encara hui, la Senyera tremola al castell de Dénia en moments especials, i és reivindicada per associacions, grups musicals, editorials i entitats valencianistes com símbol d'autenticitat.

No és només una bandera: és un crit de dignitat, una defensa de la cultura pròpia i una manera de dir que som valencians i no acceptem falsificacions.

Dénia en el temps

Una història contada pel seu poble

Esta revista naix del desig de deixar constància d'allò que som perquè sabem d'a on venim. Hem recorregut milenis de vida: des dels ibers i els romans, fins als mariners republicans i els chiquets que hui parlen valencià als carrers de Dénia.

Dénia és temps i és espai. És poble. És memòria. És identitat.

Un poble que ha travessat conquestes, guerres, glòries i oblits. Que ha sabut reconstruir-se, reinventar-se i continuar caminant.

Un poble que palpita, que viu i que vol.

Esta revista no és una fi. És una crida.

Una invitació a mirar darrere...

...per a poder caminar avant.

“Tot poble que oblida el seu passat, està condemnat a repetir-lo. Dénia no oblida. Dénia recorda. Dénia avança.”

Pedro Fuentes Caballero

President de l'Associació Cultural Roc Chabàs de Dénia

La llengua utilitzada en este escrit es la oficial de la valenciana (Normes d'El Puig).

